

P R O E C T

pentru un festival muzical international "ENESCU".

Cunoscînd politica susținută de sprijinire a artei, dusă de guvernul și partidul nostru, formulată astfel de tov. Gh. Cheorghiu-Dej: "Prețuind și iubind știința și arta, iubim și respectăm pe intelectuali care-și înțeleg menirea. Aceasta este atitudinea organizată, nu conjuncturală, a democrației, a mișcării muncitorești față de cultură" -

Cunoscînd faptul că partidul și guvernul nostru, urmînd linia sa de valorificare a celor mai bune tradiții ale artei noastre naționale, strîns legată de forțele creatoare de artă ale poporului nostru, - a căutat să redevă, prin toate mijloacele, înaltul loc, meritat de marele artist George Enescu și de opera sa, în cultura poporului nostru, -

Pentru a aduce un omagiu marelui artist, fondatorul școlii simfonice românești și primul care a creat o muzică desăvîrșită, unanim recunoscută, bazată pe creația muzicală populară, -

Pentru ca acest omagiu să fie, totodată, un prilej de a răspîndi pe scară internațională valorile culturii noastre și de a stimula o colaborare internațională la această acțiune culturală, legată de lupta pentru pace și apărarea culturii;

Propunem organizarea unui festival muzical international ENESCU

Festivalul ar urma să aibă loc în 1956 și să înceapă la 7 (19) August, cu prilejul celei de-a 75-a aniversări de la nașterea maestrului.

Festivalul, organizat după exemplul festivalelor internationale de la Salzburg (Mozart), Primăvara din Praga (Smetana, Dvorak), "Meiul florentin", Biennale din Venetia, etc. - sau al concursurilor internationale Chopin, Smetana, Bartok, Busoni, etc. - ar putea avea o anumită periodicitate (în fiecare an, ca la Praga; la doi ani, ca la Venetia, etc.), care urmează să fie stabilită, dacă proiectul este acceptat.

Locul, unde ar urma să se desfășoare festivalul, ar trebui să fie Sinaia, - așezare potrivită din mai multe puncte de vedere:

a) Acolo se află vila Luminis, a lui George Enescu, unde maestrul a creat mai toate lucrările sale, în răgazul dintre turnee. Vila ar putea fi transformată într-un muzeu Enescu, iar cîteva dintre numeroasele camere ar putea servi pentru a găzdui oaspeți de onoare.

b) Sinaia are o capacitate de cazare (posibilă fără mari dificultăți) pe care n-o are altă localitate și oferă condiții de confort, peisaj, etc., proprii pentru o asemenea manifestare internațională și

prezentînd, totodată, și o atracție de ordin turistic și climateric pentru eventualeii vizitatori.

c) Cazinoul din Sinaia poate servi pentru desfășurarea concertelor și concursurilor internaționale. La castelul Peles se pot face concerte de muzică de cameră (în sala mare de muzică). Pe panta de lângă castelul Peles se poate face un amfiteatru (din blocuri prefabricate, așa cum s-a făcut la stadionul 23 August) pentru concerte în aer liber și, eventual, pentru reprezentarea operei "Oedip", într-un decor simplu de colonade antice, etc.

Termenul, în care să se desfășoare festivalul, ar putea să fie între 2-3 săptămîni, urmînd să fie stabilit, după acceptarea proiectului.

Festivalul trebuie să fie pus sub egida unui comitet de onoare, constituit din personalități artistice internaționale, prietene și admiratoare ale lui George Enescu. Ca un exemplu, putem cita pe Pablo Casals (care a fost colaborator și a rămas prieten al maestrului), David Oistrach (cu care a cîntat împreună în 1945 și în 1946, la Moscova), Yehudi Menuhin (elevul și prietenul maestrului), Arthur Honegger (care a scris recent un articol deosebit de elogios despre Enescu), Sastacovic, Hacısturian (cărui i-a executat în primă audiere în noi, concertul de vioară), și alte personalități importante, care desigur că vor primi să facă parte din acest comitet. Dessemeni ar trebui să facă parte și artiști romîni, aflați în străinătate, ca Ionel Perlea, Sergiu Ghibidache, Otto Kerman (actualmente șef de orchestră de renume internațional și director al Operei din Berna), compozitorii Marcel Mihailovici și Ștefan Golestan. Acest comitet ar urma să fie permanent.

Așa cum se obișnuiește, ar trebui să se constituie în fiecare an un comitet național al Festivalului, format, de la an la an, după criteriile în vigoare.

Organizarea festivalului, relațiile artistice locale și internaționale, problemele administrative, etc. ar urma să fie asumate de o direcție generală (permanentă) a festivalului, care va face toate pregătirile de la o detălelalte. Compoziția acestei direcții va fi stabilită după ce proiectul va fi acceptat.

Festivalul ar urma să comporte două categorii de manifestări:

a) Concurs internațional de vioară "George Enescu", cu un program cuprinzînd în mod obligator lucrările maestrului (sonatele și, în special, Sonata III-a, "cu caracter românesc") și apoi lucrări din literatură clasică (în special Bach, compozitorul favorit al maestrului),

acestea urmînd să fie stabilite ulterior. Dă-le o dată la alta s-ar putea introduce în programul concursului și alte lucrări valoroase ale compozitorilor noștri. Aceastea, pe de o parte, ar stimula creația noastră, pe de altă parte, prin obligativitatea pieselor românești, ar face ca acestea să fie executate de eventuale artiști străini, cîștigători ai concursurilor, și, astfel, ar duce la răspîndirea muzicii românești în străinătate.

Concurs internațional de pian "George Enescu" (sau "Dinu Lipatti" elev și fost prieten al maestrului), de asemenea cu un program, compus în condițiile arătate mai sus și prezentînd aceleași avantaje.

Concursurile vor putea avea loc fie în același festival sau vor alterna, dă-le un festival la altul.

De asemenea poate să fie cazul de a se reînființa vechiul premiu, instituit de maestrul Enescu pentru compoziția românească, sub numele "Premiul de stat George Enescu" (fie separat, fie făcînd parte din Premiul de Stat pentru muzică). În cadrul festivalului, lucrările premiate ar putea fi, eventual, făcute cunoscute (executate în primă audiere) și popularizate printre muzicienii străini, aflători la festival.

În altă ordine de idei, s-ar putea profita de prezenta unor mari maeștri, pentru a se organiza cursuri libere de interpretare pentru tinerii noștri cei mai dotați (asa cum se făceau cursuri de vară de 3-4 săptămîni, la Salzburg (Bruno Walter), la St. Leu-la-forêt (Wanda Landowska), etc.). Acestea ar fi deosebit de profitabil pentru tinerii noștri violoniști, fiindcă, dacă avem o bună școală pianistică, școala noastră de violă leșă mult de dorit și n-a dat bune rezultate.

b) Concertele.

Acestea ar trebui să comporte, în primul rînd, opere lui Enescu. Sonatele de violă, de pian, simfoniile, lucrările de muzică de cameră. Dintre acestea din urmă, quartetele sunt aproape necunoscute; de asemenea "Octuorul pentru coarde" și, mai ales, "Dixtuorul pentru instrumente de suflat".

Festivalul ar oferi prilejul de a se executa "Simfonia III-a", care n-a mai fost cîntată de mult la noi.

Un punct important ar fi reprezentarea pentru prima dată la noi a operei "Oedip", în aer liber, în amfiteatrul despre care s-a făcut mențiune mai sus. Această operă ar urma să fie pregătită de artiștii noștri, pentru prima ei reprezentare, pentru că apoi - sau în alți ani - să fie invitați artiști străini, fie dintre cei care au cîntat-o la Paris, fie alții care vor dori s-o cînte. Și aceste ar fi un prilej de a răspîndi muzica noastră. De asemenea, "Dixtuorul pentru instrumente de suflat" ar putea fi propus formațiilor cehe-celebre din acest punct de vedere - și aceasta ar constitui un prilej de strînsă colaborare artistică.

Programul de concerte ar trebui să mai cuprindă lucrări din muzica clasică, clasică rusă, precum și din operele de seamă ale compozitorilor sovietici și din democrațiile populare.

Un loc special îl va ocupa, însă, muzica românească, reprezentată prin lucrările cele mai valoroase, prin eventualele premii Enescu, etc.

De asemenea, în același cadru, se vor putea reprezenta, după Oedip, opere românești valoroase, dacă se vor ivi.

Artiștii care vor colabora la aceste manifestări vor fi, în primul rând, artiștii români. Pe lângă solistii noștri de frunte (Valentin Gheorghiu, Măndru Ketz, Radu Aldulescu, Orlov, etc.), pe lângă bunii noștri dirijori (George Georgescu, Constantin Silvestri și, dintre tineri, Edgar Cosma), vor fi mobilizate formațiile noastre orchestrale, care vor avea prilejul să fie dirijate de mari maeștri străini. De asemenea își vor da concursul solistii vocali și formațiile noastre de muzică de cameră, cor, etc.

Artiștii străini vor fi invitați pentru a-și da concursul la concertele și manifestările festivalului și prezența lor va fi nu numai o atracție de ordin artistic, dar va însemna și o acțiune de colaborare internațională în lupta pentru apărarea păcii și a culturii umanității, a prieteniei dintre popoare. Artiștii care vor fi invitați, vor fi, desigur, acei care s-au manifestat favorabil pentru noi și pentru poziția noastră, și în alte împrejurări. Și desigur că și alții, care până în prezent n-au participat la asemenea manifestări, nu vor întârzia să-și dea adziunea.

Credem că nu este cazul a sublinia importanța politică a unei asemenea polarizări de personalități artistice internaționale spre țelurile noastre.

În cadrul aceleiași manifestări, se poate iniția:

- 1) Înțemeierea muzicului Enescu, în vile "Luminis"
- 2) Un concurs pentru o statuie "Enescu"
- 3) Un concurs pentru un medalion (bas-relief) "Enescu", care se va reproduce și se poate vinde la festival
- 4) Editarea operelor lui Enescu
- 5) Editarea de fac-simile din lucrările Enescu.
- 6) Editarea unui album iconografic "Enescu"
- 7) Un registru de onoare, în care vor semna toți vizitatorii de marcă ai festivalului.
- 8) Editarea albumului de desene "George Enescu" de Fortune-Brulez-Mavromati.
- 9) Intocmirea unei monografii "Enescu", care să fie lucrată de

un colectiv, în timp de 2-3 ani.

Fără îndoială, acest proiect trebuie considerat o bază de discuții, urmînd ca el să fie îmbunătățit, simplificat și, apoi, studiat în detalii, în cazul în care principiile sunt acceptate.

Pentru eventualitatea că proiectul este acceptat, ar urma să se facă toate cele necesare pentru ca partidul să ia hotărîrea să se aduce, în acest chip, omagiul poporului nostru marelui artist George Enescu.

Numai, după aceasta, se vor face investigații, se va lua contact cu diferite personalități, pentru a li se obține adeziunea de a face parte din comitetul de onoare permanent al Festivalului muzical internațional "George Enescu" de la Sinaia.

În al treilea rînd se vor stabili participările, programele, emblema festivalului, data, etc.

Bineînțeles - dacă hotărîrea este luată -, inițiativa trebuie comunicată direct maestrului George Enescu, care, poate, mișcat de acest omagiu al patriei sale, va găsi, în solidaritatea poporului său, exprimată prin pretuirea partidului și a guvernului, noi forte pentru a-și înfrînge boala de care suferă.

1 Mai 1955.